

Η Γιόγκα και ο Διαλογισμός είναι αντίθετα και ασυμβίβαστα με την ορθόδοξη χριστιανική άσκηση και ειδικότερα την προσευχή (μον. Αρσένιος Βλियाγκόφτης, πτ. Θεολογίας και Φιλοσοφίας)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Ιουνίου 16, 2008

Η εποχή μας είναι εποχή μεγάλης πνευματικής συγχύσεως και αποστασίας από το θέλημα του Θεού. Πατέρας αυτής της καταστάσεως είναι ο διάβολος, ο οποίος χρησιμοποιεί ανθρώπους που παρασύρει στην πλάνη, για να φέρει σε πέρας το ανθρωποκτόνο σχέδιο του. Τη σύγχυση αυτή καλλιεργούν κυρίως οι ομάδες της λεγόμενης «**Νέας Εποχής του Υδροχόου**». Βασικό τους δόγμα είναι ότι όλες οι θρησκείες είναι το ίδιο. Όλες είναι δρόμοι που οδηγούν, λένε, στον ίδιο σκοπό. Ο ίδιος όμως ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός τους διαψεύδει λέγοντας στο Ευαγγέλιο: «Εγώ ειμί η Οδός και η Αλήθεια και η Ζωή» (Ιω.,14,6). Συνεπώς, δεν υπάρχουν πολλοί δρόμοι προς τη σωτηρία, παρά ένας και μοναδικός που είναι ο Χριστός και η Εκκλησία του.

Οι κήρυκες της συγχύσεως ταυτίζουν τη χριστιανική προσευχή με τη γιόγκα και το διαλογισμό που είναι τεχνικές των ανατολικών θρησκειών και του αποκρυφισμού. Με αυτά που θα πούμε πιστεύω ότι θα διαλύσουμε αυτή τη σύγχυση.

Η **άσκηση** νομοθετείται από τον ίδιο τον Κύριο μας στο ιερό Ευαγγέλιο. Η άσκηση είναι το μέσον για να φθάσει κανείς στο σκοπό της χριστιανικής ζωής, που είναι η απαλλαγή από τα πάθη και η ένωση με το Θεό (κατά χάριν θέωση). **Μορφές ασκήσεως** είναι η νηστεία, η αγρυπνία, η προσευχή, η ειλικρινής μετάνοια και η εξομολόγηση, η ταπείνωση, το να προσπαθούμε να κόβουμε το δικό μας θέλημα κάνοντας υπακοή στο θέλημα του Θεού, το να μην έχουμε εμπιστοσύνη στις δικές μας ανύπαρκτες δυνάμεις, αλλά στη δύναμη του Θεού, το να αποδίδουμε στο Θεό όλα τα καλά και την όποια πρόοδό μας στο δρόμο της αρετής, ενώ στον εαυτό μας να επιρρίπτουμε την ευθύνη για τις αμαρτίες μας. Κοντά σ' αυτά πρέπει να προσθέσουμε τη μελέτη του λόγου του Θεού και τη συνειδητή συμμετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας μας, κυρίως στο μυστήριο της μετανοίας και εξομολογήσεως και στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Η άσκηση είναι όχι μόνο για τους μοναχούς και τους κληρικούς, αλλά για όλους τους χριστιανούς, όπως φαίνεται καθαρά από το ιερό Ευαγγέλιο και τους βίους των αγίων της Εκκλησίας μας. Αυτόν τον δρόμο της ασκήσεως έβάδισαν τα εκατομμύρια των αγίων της πίστεως μας. Η άσκηση ουσιαστικά είναι το να βάλει ο άνθρωπος από τη δική του πλευρά το «θέλω». Το

«μπορώ» το βάζει από τη δική του πλευρά ο παντοδύναμος Θεός.

Έτσι σιγά-σιγά θεραπεύεται ο άρρωστος από την αμαρτία άνθρωπος. Αυτή η θεραπεία γίνεται **μόνο μέσα στο πνευματικό νοσοκομείο που λέγεται Εκκλησία**. Για να επιτευχθεί η θεραπεία απαραίτητη είναι η άσκηση.

Η άσκηση στην ορθόδοξη παράδοση θεραπείας **δεν είναι μια τεχνική**. Δεν είναι ένα σύνολον από πρακτικές.

Είναι αντίθετα, η ανταπόκριση με φιλότιμο στην αγάπη του Θεού. Το να κάνουμε δηλαδή ανθρωπίνως ό,τι χρειάζεται για να καθαρίσουμε τον έσω άνθρωπο, ώστε να έλθει και να κατοικήσει μέσα μας η Χάρις του Θεού. Εξάλλου **ο Θεός** κάνει το πρώτο βήμα, για να συναντήσει τον άνθρωπο και όχι ο άνθρωπος για να βρει το Θεό. Ερχόμαστε τώρα σ' ένα σημείο κρίσιμο.

Υπάρχουν κάποιες ομοιότητες ανάμεσα στην άσκηση την ορθόδοξη και την άσκηση στον εξω-ορθόδοξο χώρο, οι οποίες μάλιστα μπορεί να εντυπωσιάσουν κάποιον ο οποίος μένει στη φαινομενική ομοιότητα των δένδρων όσον αφορά στα φύλλα, και δεν βλέπει τις διαφορές στον κορμό, στις ρίζες και κυρίως στον καρπό.

Προσευχή είναι η συνομιλία της ψυχής με το Θεό. Πολύ γνωστή στη μοναχική παράδοση είναι η λεγόμενη νοερά προσευχή («Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με»), την οποία καλλιέργησαν και καλλιεργούν όλες οι φιλόθεες ψυχές και όχι μόνον οι μοναχοί.

Οι εξωτερικές ομοιότητες της λεγομένης ψυχοσωματικής μεθόδου της νοεράς προσευχής με τις τεχνικές του διαλογισμού στάθηκαν αφορμή για να γράφουν πολλά, τα τελευταία κυρίως χρόνια. Ας μην ξεχνούμε ότι το κάλπικο πάντα μιμείται το γνήσιο. Ο διάβολος μπορεί να μετασχηματισθεί ακόμη και σε άγγελο φωτός για να παραπλανήσει.

Σε τι συνίσταται γενικά η λεγομένη «ψυχοσωματική μέθοδος»; Στα εξής: Κάθεται κανείς σένα χαμηλό σκαμνί με το κεφάλι σκυμμένο, ώστε να βλέπει προς το σημείο του στήθους λίγο κάτω απ' την καρδιά και προσπαθεί να συντονίσει την αναπνοή με την προσευχή του Ιησού, στα λόγια και στο νόημα της οποίας προσπαθεί να συγκεντρώσει το νου του και να θερμάνει την καρδιά του. Αυτό όμως δεν παρέχεται ως συνταγή, ούτε από όλους τους διδασκάλους της νοεράς προσευχής, ούτε προς όλους όσοι θα ήθελαν να ασχοληθούν.

Και δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι αυτό μπορεί να βοηθά, αλλά δεν είναι ο σκοπός. Το θέμα αυτό θα αναπτυχθεί στη συνέχεια.

Ο διαλογισμός από την άλλη πλευρά ορίζεται από τον Ινδό γκουρού Σάτσα Σάι Μπάμπα ως «η μέθοδος μέσα από την οποία ο νους μαθαίνει να συγκεντρώνεται» (Σρί Σάτσα Σάι Μπάμπα, «Διαλογισμός», Εκδ. Σρί Σάτσα Σάι, Αθήνα, 1984, σ. 8, κατά παράθεσιν υπό του μακαριστού π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου εις «Διαλογισμός ή προσευχή;» σ. 56).

Στην περίπτωση αυτή του συσχετισμού νοεράς προσευχής και διαλογισμού γίνεται μια ανέντιμη προσπάθεια. Είναι η προσπάθεια να φανεί ότι δήθεν έχουμε δύο διαφορετικούς μεν, αλλά συγγενικούς κατά βάθος δρόμους, που οδηγούν στον ίδιο σκοπό. Ότι έχουμε δύο διαφορετικές παραδόσεις που περιγράφουν όμως την ίδια

ουσιαστικά εμπειρία. Δυστυχώς ακόμη και καθηγητές Ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών, όπως π. χ. ο καθηγητής Σάββας Αγουρίδης, υποστηρίζουν αυτή την άποψη (βλ. άρθρο του με τίτλο «Η εμπειρία του θείου φωτός στους Ορθόδοξους Ησυχαστές και ο φωτισμός στον Βουδισμό Ζεν» (εισήγηση στο Conference on God and God's Equivalents» που οργάνωνε το Council on the World's Religions, στην Assisi, Ιταλία, 16 Μαΐου 1990). Η εξήγηση είναι ότι ο κ. Αγουρίδης είναι δυστυχώς στέλεχος της «Ενωτικής Εκκλησίας» του Κορεάτη ψευδομεσσία Σαν Μιούνγκ Μούν.

Αυτή η προσπάθεια βέβαια της συγχύσεως εντάσσεται μέσα στο συγκρητιστικό πλαίσιο που βλέπει τα πράγματα η λεγομένη «Νέα Εποχή του Υδροχόου». Όπως είπαμε και στην αρχή, λένε για να παραπλανήσουν και να προσηλυτίσουν τους αστήρικτους, ότι τάχα όλα είναι το ίδιο. Κατά βάθος όμως ούτε οι ίδιοι το πιστεύουν, διότι δέχονται ότι η δική τους πίστη ανήκει στη Νέα Εποχή και συνεπώς βρίσκονται οι ίδιοι σε ανώτερο εξελικτικό επίπεδο από εμάς τους χριστιανούς που μείναμε, όπως λένε, κολλημένοι στην παλιά εποχή, δηλαδή στην «εποχή των ιχθύων», που ήταν, όπως λένε, η εποχή του χριστιανισμού!

Θα μπορούσαμε να πούμε πολλά για την περί Θεού, ανθρώπου και κόσμου αντίληψη στην οποία βασίζεται η χριστιανική ορθόδοξη προσευχή. Από την άλλη πλευρά θα μπορούσαμε να πούμε εξίσου πολλά για την περί Θεού, ανθρώπου και κόσμου αντίληψη, την οποία προϋποθέτει η γιόγκα και ο διαλογισμός. Οι δύο αυτές αντιλήψεις είναι μεταξύ τους τελείως αντίθετες και ασυμβίβαστες. Για μας του χριστιανούς, ο Θεός είναι πρόσωπο, δημιούργησε από αγάπη τον άνθρωπο, ο οποίος είναι επίσης πρόσωπο. Ο Θεός επίσης δημιούργησε από αγάπη τον κόσμο και ενδιαφέρεται γι' αυτόν, όπως βέβαια, και πολύ περισσότερο, ενδιαφέρεται και για τον άνθρωπο. Αντίθετα, σύμφωνα με τις ανατολικές θρησκείες και την «Νέα Εποχή», ο Θεός είναι μια απρόσωπη υπερσυνειδητότητα που ταυτίζεται με το σύμπαν. Έχουμε δηλαδή πανθεϊσμό. Ο άνθρωπος επίσης, σύμφωνα μ' αυτούς, είναι σαν μια σταγόνα που πρέπει να σβήσει μέσα στον ωκεανό του απρόσωπου Θεού-σύμπαντος. Δεν υπάρχει ελευθερία ούτε ευθύνη σύμφωνα με την αντίχριστη αντίληψη της «Νέας Εποχής». Όλα καθορίζονται, λένε, με βάση τον τυφλό νόμο του κάρμα και της μετενσάρκωσης, ο οποίος βέβαια δεν είναι νόμος, αλλά μια θρησκευτική πίστη των ανατολικών θρησκειών και του αποκρυφισμού. Σύμφωνα με αυτή την πλάνη, η ψυχή μετά το σωματικό θάνατο, μπαίνει σ' ένα άλλο σώμα, είτε ανθρώπου, είτε ζώου. Μπορεί ακόμη και σ' ένα φυτό ή μια πέτρα, αφού όλα στην ουσία τους είναι, όπως λένε, το ίδιο.

Κλείνουμε την σημαντική αυτή πιστεύω παρένθεση.

Η ορθόδοξη τοποθέτηση πάνω στην πλανεμένη άποψη ότι τάχα διαλογισμός και προσευχή είναι το ίδιο, μπορεί να συνοψισθεί στα εξής: Διαβάζω από το βιβλίο «Η δύναμη του Ονόματος» του Θεοφιλέστατου Επισκόπου Διοκλείας κ. Καλλίστου Γουέαρ, καθηγητού στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

«Μαζί με τις ομοιότητες υπάρχουν επίσης και διαφορές. Όλες οι εικόνες έχουν πλαίσια και όλα τα πλαίσια των εικόνων έχουν μερικά κοινά χαρακτηριστικά• κι όμως οι εικόνες μέσα στα πλαίσια ίσως να είναι ολότελα διαφορετικές. Αυτό που

ενδιαφέρει είναι η εικόνα, όχι το πλαίσιο. Στην περίπτωση της Ευχής του Ιησού, οι φυσικές ασκήσεις είναι σαν το πλαίσιο, ενώ η νοερά επίκληση του Χριστού είναι η εικόνα μέσα στο πλαίσιο. Το "πλαίσιο" της Ευχής μοιάζει βεβαίως με διάφορα μη Χριστιανικά "πλαίσια" αλλά αυτό δε θα πρέπει να μας αποσπά την προσοχή από τη μοναδικότητα της εικόνας που περικλείεται από το χαρακτηριστικά χριστιανικό περιεχόμενο της προσευχής. Το ουσιώδες σημείο στη Νοερά Προσευχή δεν είναι η πράξη της επανάληψης αυτή καθ' εαυτή, ούτε το πως καθόμαστε η αναπνέουμε, αλλά **σε ποιόν μιλάμε** • και στην περίπτωση αυτή οι λέξεις απευθύνονται ξεκάθαρα στον Ενσαρκωμένο Σωτήρα Ιησού Χριστό, Υιό του Θεού και Υιό της Παρθένου Μαρίας». Και συνεχίζει: (Η προσευχή του Ιησού ή νοερά προσευχή είναι) **μια επίκληση που απευθύνεται σε ένα άλλο πρόσωπο, στο Θεό που έγινε άνθρωπος**, Ιησούς Χριστός, ο προσωπικός μας Σωτήρας και Λυτρωτής. Η Ευχή του Ιησού, επομένως, απέχει πολύ από μια απομονωμένη μέθοδο ή τεχνική. Υφίσταται μέσα σε μια ορισμένη συνάφεια, κι αν διαχωριστεί απ' τη συνάφεια αυτή χάνει το ορθό της νόημα.

Και συνεχίζει: Η συνάφεια, της Ευχής του Ιησού είναι πρώτα απ' όλα **συνάφεια πίστης**. Η Επίκληση του Ονόματος προϋποθέτει ότι κάποιος που λέει την προσευχή πιστεύει στον Ιησού Χριστό ως Υιό του Θεού και Σωτήρα. Πίσω από την επανάληψη ενός τύπου λέξεων πρέπει να υπάρχει μια ζωντανή πίστη στον Κύριο Ιησού σ' αυτό που Εκείνος είναι και σ' ότι έχει κάνει προσωπικά για μένα.

Κατά δεύτερο λόγο, η συνάφεια της προσευχής του Ιησού είναι **συνάφεια κοινότητας**. Δεν επικαλούμαστε το Όνομα σαν χωριστά άτομα, στηριζόμενα αποκλειστικά στις δικές μας εσωτερικές δυνάμεις, αλλά το επικαλούμαστε σαν μέλη της κοινωνίας της Εκκλησίας. Ούτε για μια στιγμή (οι Άγιοι Πατέρες μας) δεν αντίκρισαν την Επίκληση του Ονόματος του Ιησού σαν υποκατάστατο των Μυστηρίων, αλλά δέχτηκαν ότι οποιός την χρησιμοποιεί, θα έπρεπε να είναι ενεργό και συμμετέχον μέλος της Εκκλησίας» (μνημονευθέν βιβλίο σ. 66-68).

Και για να συμπληρώσουμε τις σκέψεις αυτές:

Ο στόχος μας στην προσευχή είναι να επικοινωνήσουμε με **το πρόσωπο** του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και η επικοινωνία αυτή βέβαια δεν μπορεί τα μπει μέσα σε καλούπια και να ενωθούμε μαζί του, (η ένωση όμως αυτή δεν καταργεί την προσωπική ετερότητα), ενώ στο διαλογισμό ο στόχος είναι να διαλυθεί το ατομικό Εγώ σα σταγόνα στον ωκεανό της «παγκόσμιας υπερσυνειδητότητας» που δεν είναι πρόσωπο.

Στο διαλογισμό δεν απευθύνεται κανείς σ' ένα ξεχωριστό πρόσωπο, με το οποίο τον συνδέει η αγάπη, αλλά απευθύνεται στον Εαυτό, πιστεύοντας ότι ο ίδιος στην ουσία του είναι Θεός. Αυτό βέβαια είναι μια δαιμονική απάτη και πλάνη, την οποία για να περάσουν, παρερμηνεύουν διαστρεβλώνοντας και τους λόγους του Χριστού «η Βασιλεία του Θεού εντός υμών εστί» (Λκ, 17,21). Αυτό όμως το χωρίο δεν σημαίνει ότι ο άνθρωπος είναι από τη φύση του Θεός, όπως πλανώντες και πλανώμενοι πιστεύουν και διακηρύσσουν οι νεοεποχίτες, αλλά σημαίνει ότι εφόσον κάποιος είναι βαπτισμένος, κατοικεί μέσα του η άκτιστη Θεία Χάρη, δηλαδή το Άγιο Πνεύμα και

όποιος έχει μέσα του τη Θεία Χάρη, ζει από τώρα αυτό που ονομάζουμε Βασιλεία του Θεού.

Κλείνουμε τη μικρή παρένθεση.

Ο διαλογισμός λοιπόν δεν είναι μια κίνηση εξόδου από το εγώ, μια κίνηση απαλλαγής από τον εγωισμό, δηλαδή μια κίνηση αγάπης, αλλά είναι ένα εγωκεντρικό βραχυκύκλωμα.

Στο διαλογισμό γίνεται αναφορά στο διαλογιστικό αντικείμενο, όπως το ονομάζουν. Αυτό θα μπορούσε να είναι, σύμφωνα με τους οπαδούς του διαλογισμού, η μορφή του Βούδα, η φλόγα ενός κεριού, ή οτιδήποτε άλλο (και γιατί όχι, συμπληρώνουμε εμείς, και η μορφή του Εωσφόρου, εάν αυτό «εμπνέει» και «βοηθά» τον διαλογιζόμενο).

Όταν απευθύνονται αυτοί οι οποίοι ασκούν το διαλογισμό σε χριστιανούς, για να τους προσηλυτίσουν, λένε ότι κατά την ώρα του διαλογισμού μπορούν να συγκεντρώσουν την προσοχή τους στον Ιησού Χριστό. Έτσι καλλιεργούν τη σύγχυση. Διότι δίνουν στον όρο «Χριστός» άλλο περιεχόμενο. Γι' αυτούς, ο Ιησούς Χριστός δεν είναι, όπως για μας, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, αλλά ένας από τους μεγάλους δασκάλους κοντά σε πολλούς άλλους. Κυρίως όμως είναι, όπως λένε, μια κατάσταση μέσα μας! Όλοι είμαστε, λένε, από τη φύση μας Χριστοί. Εμείς όμως οι ορθόδοξοι δεν πιστεύουμε στο δαιμονικό ψέμα ότι τάχα είμαστε από τη φύση μας Θεοί, αλλά αγωνιζόμαστε με τη βοήθεια του Θεού να μοιάσουμε στο Χριστό και συνεπώς να γίνουμε κατά χάριν Θεοί όπως είναι οι άγιοι. Η διαφορά είναι τεράστια. Στην περίπτωση του διαλογισμού εφαρμόζεται το εωσφορικό ψέμα της αυτοσωτηρίας, ενώ στην περίπτωση της προσευχής αγιάζεται ο άνθρωπος σε κοινωνία αγάπης και υπακοής με τον μόνο άγιο Τριαδικό Θεό.

Οι οπαδοί του διαλογισμού κάνουν λόγο και για «ξεπέραςμα του διαλογιστικού αντικειμένου».

Το υποτιθέμενο όμως αυτό «ξεπέραςμα του διαλογιστικού αντικειμένου», είναι τελείως ξένο και ασυμβίβαστο με την Ορθόδοξη προσευχή. Ο Ιησούς Χριστός δεν είναι για μας ένα διαλογιστικό αντικείμενο, ούτε είναι ο στόχος μας να τον ξεπεράσουμε φθάνοντας σε μια «κατάσταση καθαρής συνείδησης» ή «βαθύτερης επίγνωσης του Εαυτού» (βλ. + π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου «Διαλογισμός ή Προσευχή;» σελ. 86 κ. εξ.).

Ένα άλλο σημείο, που πρέπει να τονίσουμε, είναι ότι, με τις τεχνικές του διαλογισμού φθάνει κανείς σε ύψη υπερηφάνειας, ενώ με την προσευχή ταπεινώνεται, δεν περιφρονεί κανένα και μάλιστα, έχοντας γνωρίσει πραγματικά τον εαυτό του, όταν βιώνει καταστάσεις της Θείας Χάριτος, τον θεωρεί (τον εαυτόν του) χειρότερο από όλους, ακόμη και από τα άλογα ζώα. Υποκάτω πάσης της κτίσεως», καθώς διαβάζουμε στο «Γεροντικό».

Ο διαλογιζόμενος που πιστεύει ότι στην ουσία του είναι Θεός, δεν μπορεί να πει «ελέησόν με», δυό λέξεις που είναι το κλειδί της νοεράς προσευχής. Δεν μπορεί με αλλά λόγια ο οπαδός του δόγματος «θέλω και μπορώ» της νεοεποχίτικης «θετικής σκέψης» να ταπεινωθεί.

Εξάλλου, ο διαλογισμός σε τελική ανάλυση, οδηγεί τον διαλογιζόμενο σε μια

κατάσταση αυτούπνωσης. Η επιδίωξη ένωσης με το αντικείμενο του διαλογισμού, που είναι ο κύριος στόχος του διαλογισμού, δεν είναι παρά μια υπόθεση της φαντασίας, η οποία φαντασία σύμφωνα με την ορθόδοξη ασκητική θεραπευτική αγωγή πρέπει να μπει στο περιθώριο. Η κίνηση αυτή στο χώρο του φανταστικού, μάλλον στο χώρο όπου πραγματικό και φανταστικό συγχέονται μπορεί να φθάσει μέχρι καταστάσεις που είναι αρμοδιότητα της ψυχιατρικής, όπως π. χ. του οπαδού της «θετικής σκέψης», που προσπάθησε με τη «δύναμη του νου», όπως πίστευε, να σταματήσει ένα τραίνο, με αποτέλεσμα βέβαια να τον πατήσει. Παρομοίων εξωφρενικών παραδειγμάτων υπάρχει πληθώρα. Το δαιμονικό στοιχείο βέβαια υποβοηθεί όλες αυτές τις καταστάσεις. Παραπέμπω για εμβάθυνση στο κίνημα της λεγόμενης «θετικής σκέψης» στο βιβλίο του μακαριστού π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου «Αυτογνωσία, αυτοπραγμάτωση, σωτηρία».

Η άσκηση δεν είναι τεχνική. Αυτό φάνηκε και από τη σύγκριση νοεράς προσευχής και διαλογισμού. Δεν είναι κάτι με το οποίο μπορούμε να εκβιάσουμε την ελευθερία του Θεού. Η άσκηση στην ορθόδοξη παράδοση δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι μέσον. Η επιδίωξή μας με την άσκηση είναι να νεκρώσουμε τα πάθη, όχι να βλάψουμε το σώμα. «Εμείς δεν διδαχτήκαμε να είμαστε σωματοκτόνοι, αλλά παθοκτόνοι» λέγει ο αββάς Ποιμήν στο «Γεροντικό» (Έκδ. «Αστέρος», σελ. 101, παρ. ρηγ).

Επειδή η άσκηση δεν είναι αυτοσκοπός, όπως τονίσαμε ενωρίτερα, γι' αυτό και ο ορθόδοξος δεν επιδιώκει να δει φώτα ή οράματα, να έχει «εμπειρίες» ή να κάνει θαύματα. Όπου και όποτε παρουσιάζεται τυχόν μια «οραματολαγνεία» ή μια «θαυματολαγνεία», θα πρέπει να ξέρουμε ότι είναι παρεκτροπές από το ορθόδοξο φρόνημα και ήθος. Ο ορθόδοξος αρνείται τις «εμπειρίες» που ο διάβολος είναι έτοιμος να τις προσφέρει «εδώ και τώρα» και χωρίς να τους ζητηθούν πολύ περισσότερο βέβαια όταν του ζητηθούν.

Χάσμα μέγα υπάρχει μεταξύ ενός αληθινού προφήτη, ενός ορθόδοξου αγίου δηλαδή, και ενός αποκρυφιστή μάγου, φακίρη, θαυματοποιού, μέντιουμ.

Ανοίγοντας μια μικρή παρένθεση παραθέτω συνοπτικά τα βασικά σημεία διαφοροποιήσεως τα οποία αναλύονται στο βιβλίο του + π. Αντώνιου Αλεβιζόπουλου «Αποκρυφισμός, γκουρουνισμός, νέα εποχή» (σ. 282286).

1. Ο προφήτης, ο άγιος, δεν είναι αυτόκλητος αλλά θεόκλητος.
2. Ο αληθινός προφήτης έχει συναίσθηση της μηδαμινότητάς του, ενώ ο μάγος, θαυματοποιός είναι γεμάτος έπαρση δαιμονική.
3. Ο αληθινός προφήτης δεν ανοίγει «επιχείρηση παροχής υπηρεσιών», ούτε προσκαλείται από τους ανθρώπους• πορεύεται εκείνος προς αυτούς.
4. Ο αληθινός προφητικός λόγος είναι συνήθως ανεπιθύμητος από εκείνους στους οποίους απευθύνεται και τους προκαλεί, δεν τους κολακεύει και
5. Το περιεχόμενο του μηνύματος του αληθινού προφήτη δεν είναι νέο αλλά παλαιό που έχει λησμονηθεί.

Και για να επανέλθουμε στο θέμα των οραμάτων και «εμπειριών», μπορούμε να προσθέσουμε ότι:

Η χάρις του Θεού βέβαια μπορεί να επισκέπτεται τους κεκαθαμένους και άξιους, όπως και όποτε αυτή κρίνει ωφέλιμο για τους ίδιους ή για την οικοδομή του Σώματος του Χριστού, δηλαδή της Εκκλησίας• αυτές οι εμπειρίες όμως ούτε εκβιάζονται ούτε αυτοσκοπός είναι.

Μετάνοια να ζητούμε συμβουλεύουν οι Άγιοι, η οποία και αυτή είναι δώρον Θεού, και η οποία κατά τον Άγιο Ισαάκ το Σύρο είναι υψηλότερα πασών των αρετών, «. . . ότι ουδέ τελειωθήναι δύναται το έργον αυτής πώποτε• προσήκει γαρ αύτη πάσιν, αμαρτωλοίς και δικαίοις, πάντοτε, τοις βουλομένοις σωτηρίας τυχεΐν» (Λόγος ΝΕ. , Περί παθών, Έκδ. Ιερομ. Ιωακείμ Σπετσιέρη σ. 220). Μετάνοια λοιπόν να ζητούμε και όχι να κάνουμε θαύματα, πράγμα που μπορεί, αν δεν έχουμε ταπείνωση, να μας βλάψει ή ακόμη και να μας καταστρέψει.

Ο τρόπος με τον οποίον οι Άγιοι παραιτούνται από τον πειρασμό της επιθυμίας για «εμπειρίες» είναι το ταπεινό φρόνημα.

Στο βίο του μακαριστού Γέροντος Παΐσιου του Αγιορείτου, ο οποίος εκοιμήθη το 1994, αναφέρεται το εξής περιστατικό: Ένα βράδυ καθώς αγρυπνούσε προσευχόμενος, του φάνηκε ότι θα άνοιγε το ταβάνι της καλύβης του και θα εμφανιζόταν ο Χριστός για να τον ευλογήσει. «Θεέ μου ποιος είμαι εγώ για να αξιωθώ να σε δω;» ήταν ο ταπεινός λογισμός που αμέσως έκανε, και αστραπιαία το όραμα που ετοίμαζε να του δείξει ο διάβολος εξαφανίστηκε.

Κριτήριο για τη γνησιότητα της Ορθοδόξου ασκήσεως είναι το να γίνεται με φιλότιμο (έννοια που ιδιαίτερα ετόνιζε ο μακαριστός Γέρον Παΐσιος) και αγάπη, με ταπείνωση και διάκριση και χωρίς βέβαια να ακολουθούμε το δικό μας θέλημα. Να γίνεται δηλαδή με υπακοή και μάλιστα «χαρούμενη υπακοή», για να θυμηθούμε και έναν άλλο μεγάλο σύγχρονο μας Άγιο Γέροντα που εκοιμήθη, τον πατέρα Πορφύριο. Μπορεί κανείς ίσως εύκολα να κάνει πεντακόσιες μετάνοιες ακολουθώντας το θέλημά του, τη γνώμη του, την κρίση του, έχοντας εμπιστοσύνη στον εαυτό του. Το να κάνει όμως εκατό με υπακοή είναι πιο δύσκολο, επειδή στην περίπτωση αυτή ο πονηρός τον εμποδίζει και πολεμά, ενώ στην πρώτη περίπτωση τον ενδυναμώνει και ενισχύει.

Η διαφορά μεταξύ ορθοδόξου ασκήσεως από τη μια πλευρά και δαιμονικής «ασκήσεως» από την άλλη, φαίνεται στη διήγηση του «Γεροντικού» τη σχετική με τον αββά Μακάριο τον Αιγύπτιο. Ας την ακούσουμε:

«Ενώ ο αββάς Μακάριος πήγαινε κάποτε από το έλος στο κελλί του, φορτωμένος φοινικοβλαστούς, τον συνάντησε ο διάβολος στον δρόμο, με δρεπάνι. Και καθώς θέλησε να τον χτυπήσει, δεν μπόρεσε. Και του λέγει: «Πολλή αντίσταση βρίσκω σε σένα, Μακάριε, μη μπορώντας να σου κάμω κακό. Και όμως, ό,τι κάνεις το κάνω και εγώ. Συ νηστεύεις; Και εγώ δεν τρώγω καθόλου. Αγρυπνείς; Και εγώ δεν κοιμάμαι καθόλου. Ένα μονάχα έχεις και με νικάς». Τον ρωτά ο αββάς Μακάριος• «Ποιο είναι

αυτό;». Και εκείνος αποκρίνεται• «Η ταπείνωσή σου. Αυτή με εξουδετερώνει». («Γεροντικόν» σε νεοελληνική απόδοση υπό Βασ. Πέντζα, έκδ. Αστέρως», σελ. 152, παρ. Ια').

Από όσα ανεφέρθησαν μέχρι στιγμής, έγινε πιστεύω φανερό ότι η ορθόδοξη άσκηση και ειδικότερα η προσευχή, δεν έχει στην ουσία καμμία ομοιότητα και συγγένεια με τη γιόγκα και το διαλογισμό που καλλιεργούν οι ανατολικές θρησκείες και οι ομάδες της λεγομένης «Νέας Εποχής του Υδροχόου». Όσοι λένε το αντίθετο, ή πλανούν τους ανθρώπους καλλιεργώντας τη νεοεποχίτικη σύγχυση των αιρέσεων, ή πέφτουν θύματα αυτής της συγχύσεως. Ο μόνος ασφαλής τρόπος για να μην πέσει κάποιος θύμα των αιρέσεων, είναι να ανήκει συνειδητά και οργανικά στην Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία είναι η μοναδική κιβωτός της σωτηρίας για τον άνθρωπο, καθώς διετήρησε ανόθευτο το Ευαγγέλιο και την παράδοση που μας εκληροδότησε το Άγιο Πνεύμα δια των Αγίων Αποστόλων και των διαδόχων τους. Τότε μόνον σκεπάζεται από τη Θεία Χάρη, φωτίζεται από το Άγιο Πνεύμα και καθοδηγείται με ασφάλεια προς τη σωτηρία.

(Περιοδικό "ΔΙΑΛΟΓΟΣ" τ. 22, Οκτ. - Δεκ. 2000)

(Πηγή ηλ. κειμένου: "Αντιαιρετικόν Εγκόλπιον")

Άλλα κείμενα του π. Αρσενίου:

[Βασικές θέσεις της Νέας Εποχής. Ορθόδοξη αντιμετώπιση](#)

[Η προσευχή ως μέσον διαπαιδαγωγήσεως των παιδιών](#)